

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. juni 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Nina Lentz
Sagsnr.: 2020-0030-3779
Dok.: 1475144

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 919 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. februar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 919 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Er ministeren bekendt med, at Retslægerådet i årevis har råbt op om problemerne på dette område, og vil ministeren redegøre for, hvordan ministeriet har reageret på disse problemer, jf. artiklen "Brist i op mod hver tredje mentalerklæring: Ordfører kalder det en skandale for retssikkerheden" fra Berlingske den 13. februar 2020?”

Svar:

1. Jeg har personligt ikke været bekendt med den undersøgelse af sager vedrørende mental retardering, der blev forelagt for Retslægerådet i 2012 på baggrund af 71 sager, som rådet behandlede i 2012, eller den bekymring som rådet har udtrykt på denne baggrund i sin årsberetning for 2015, som blev offentliggjort i 2016.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at det fremgår af Retslægerådets årsberetning for 2015, som blev offentliggjort i 2016, at rådet i årsberetningen for 2010 (side 81-87) gennemgik centrale emner vedrørende den retlige placering og diagnosticering af mennesker med mental retardering. Baggrunden for Retslægerådets artikel i årsberetningen var det forhold, at rådet i stigende omfang modtog mentalerklæringer, hvor afgrænsningen af gruppen af lettere mentalt retarderede og valget af særforanstaltning voldte problemer. Det fremgår videre af årsberetningen for 2015, at der i artiklen fra 2010 blev opstillet en matrice til brug ved udfærdigelse af mentalerklæringer i disse sager, men at det imidlertid var Retslægerådets indtryk at problemet bestod uændret.

Det fremgår endvidere af Retslægerådets årsberetning for 2015 (s. 7-13), at rådet den 20. maj 2015 afholdt et temamøde om retspsykiatri, hvor bl.a. gennemgangen af sagerne fra 2012 blev præsenteret.

3. Justitsministeriet kan videre oplyse, at ministeriet i 2017 gennemførte en tværgående analyse af straffesagskæden. Analysen resulterede i en række anbefalinger og initiativer, der skulle være med til at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i straffesager.

Et af disse initiativer er et projekt om mentalundersøgelser. Projektet er forankret hos Rigsadvokaten, der sammen med en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra anklagemyndigheden, Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik, Retspsykiatrisk Afdeling, Risskov samt Retslægerådet bl.a. har set

nærmere på processen for mentalundersøgelser og koncepter for mentalerklæringer. Dette arbejde har resulteret i en række initiativer, herunder et nyt fælles koncept til opbygning af den ordinære mentalerklæring. Formålet med det nye koncept er, at mentalerklæringen opbygges på samme måde, uanset hvem der laver den. Konceptet blev ved brev af 23. maj 2018 udsendt til Danske Regioner, de retspsykiatriske afdelinger i Middelfart, Risskov og Aalborg samt til Retspsykiatrisk Klinik.

Justitsministeriet har endvidere indhentet et bidrag fra Rigsadvokaten, som oplyser følgende:

”Anklagemyndigheden har sammen med relevante samarbejdspartnere de seneste år arbejdet på at nedbringe sagsbehandlingstiden ved udarbejdelse af mentalerklæringer. Rigsadvokaten har bl.a. sammen med en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra anklagemyndigheden, Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik, Retspsykiatrisk Afdeling, Risskov samt Retslægerådet set nærmere på processen for mentalundersøgelser, koncepter for mentalerklæringer samt på anklagemyndighedens interne arbejdsgange og koncepter. Dette arbejde har resulteret i en række initiativer, herunder nye koncepter, mere effektive sagsgange samt fastlæggelse af bedste praksis i forhold til at nedbringe antallet af udeblivelser fra mentalundersøgelser.

I forbindelse med opfølgning på dette arbejde har Rigsadvokaten ved e-mail af 22. november 2019 til Retspsykiatrisk Klinik, de retspsykiatriske afdelinger i Vestdanmark og Danske Regioner anmodet om, at de vedtagne koncepter for mentalerklæringer som udgangspunkt skal følges. Rigsadvokaten har desuden anmodet om, at et evt. foranstaltningsforslag så vidt muligt skal formuleres i overensstemmelse med de foranstaltningstyper, der er angivet i Rigsadvokatmeddelelsen, og at foranstaltningsforslaget skal begrundes. Rigsadvokaten har samtidig anmodet de regionale statsadvokater om at tage initiativ til en dialog med afdelinger/klinikker om, hvordan man bedst sikrer, at mentalerklæringerne og foranstaltningsforslagene er i overensstemmelse med retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at statsadvokaten og de retspsykiatriske afdelinger i Vestdanmark har været i dialog herom, og at statsadvokaten i en periode samler eksempler på mentalerklæringer, hvor retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen ikke er fulgt. Herefter vil der blive afholdt et møde med afdelingerne, hvor der sættes fokus på emnet.

Statsadvokaten i København har oplyst, at statsadvokaten modtager langt hovedparten af mentalerklæringer fra Retspsykiatrisk Klinik. Statsadvokaten har endvidere oplyst, at klinikken løbende arbejder med kvaliteten af mentalerklæringerne, herun-

der i forhold til opbygning og formuleringen af foranstaltningsforslag. Statsadvokaten vil som udgangspunkt deltage i mødet, som Statsadvokaten i Viborg vil afholde med de retspsykiatriske afdelinger i Vestdanmark, jf. ovenfor.

Herudover er der nedsat et samarbejdsforum med deltagelse af repræsentanter fra anklagemyndigheden (repræsentanter fra alle politikredse, de regionale statsadvokater og Rigsadvokaten), Justitsministeriet, Danske Regioner, Retspsykiatrisk Klinik og de tre retspsykiatriske afdelinger i Vestdanmark med henblik på at styrke det fremtidige samarbejde om sager, hvor der skal udarbejdes mentalundersøgelse, og blandt andet følge op på de iværksatte initiativer på området.

Rigsadvokaten kan i øvrigt oplyse, at Rigsadvokaten ved e-mail af 19. februar 2020 har anmodet politikredsene og de regionale statsadvokater om at være særligt opmærksomme på, om der er behov for at forelægge mentalerklæringer vedrørende mentalt retarderede for Retslægerådet.

Rigsadvokaten har herudover den 24. februar 2020 holdt et møde med Retslægerådet, Danske Regioner, Retspsykiatrisk Klinik og de regionale statsadvokater, hvor problemstillingen om mentalerklæringer vedrørende mentalt retarderede blev drøftet. Der var på mødet enighed om, at det vil være unødvendigt og u hensigtsmæssigt at forelægge alle mentalerklæringer vedrørende mentalt retarderede for Retslægerådet. Der var dog enighed om, at det er vigtigt, at der er opmærksomhed på i hver enkelt sag at vurdere behovet for supplerende oplysninger samt forelæggelse for Retslægerådet, og at der i tvivlstilfælde altid bør ske forelæggelse. Samtidig blev det aftalt, at de relevante aktører snarest muligt skal forsøge at tilvejebringe et bedre datagrundlag med henblik på at belyse, om der kan være grundlag for yderligere tiltag, f.eks. præcisering af retningslinjerne på området mv.

Rigsadvokaten forventer at indkalde Retslægerådet, Danske Regioner, Retspsykiatrisk Klinik og de regionale statsadvokater til et opfølgende møde om emnet hurtigst muligt.”